

Соціально-емоційна зрілість. Слід розрізняти соціально-емоційну незрілість і звичайну відсутність дружніх стосунків з однокурсниками. Висновки щодо соціально-емоційної зрілості доцільно робити батькам студента разом з куратором групи із залученням до цього процесу психолога.

Вибір часу. В ідеальному випадку перехід до нового колективу повинен здійснюватися на початку навчального року. Для більш гладкої адаптації до нового оточення зі студентом слід провести ряд літніх консультацій, до яких бажано залучити його майбутніх викладачів.

Випробувальний термін. Для адаптації до нового колективу та переконання в академічній спроможності обдарований студент має мати мінімум шість тижнів випробувального терміну. У випадку невдачі він зможе повернутися до свого початкового оточення і продовжити процес навчання.

В.В. Дикань

ВИКОРИСТАННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ В ПІДГОТОВЦІ ОБДАРОВАНИХ СТУДЕНТІВ

У зв'язку зі стрімким розвитком науки і техніки постає питання про необхідність прискореної підготовки кваліфікованих фахівців для різних галузей народного господарства. Як показує світова практика, одним із шляхів виходу із ситуації, що склалася, є підготовка обдарованих студентів за прискореним навчальним планом. Для цього необхідно забезпечити ВНЗ науково-педагогічними працівниками для безпосередньої роботи з обдарованою молоддю, організувати підготовку таких фахівців і перепідготовку наявних кадрів, які виявили бажання працювати з обдарованими студентами.

Наступним кроком має бути розроблення державних стандартів освіти обдарованої студентської молоді, які б регламентували й узаконили форми надання додаткових освітніх послуг обдарованим студентам, розширили можливості їх прискореного навчання.

При розробленні прискорених навчальних планів доцільно буде врахувати світовий педагогічний досвід у цій сфері, розглянути можливість адаптації та трансформації елементів існуючих зарубіжних моделей прискореного навчання обдарованих студентів до освітніх умов України та взяти на озброєння здобутки національної системи освіти для забезпечення стійкого зв'язку навчання з практичною діяльністю.

Аналізуючи зарубіжний досвід навчання обдарованої студентської молоді, окремо виділимо працю Б. Кларк, в якій узагальнено результати вчених другої половини ХХ століття. Основними висновками, які зробив автор, є такі:

- практика прискорення при її належному впровадженні має в цілому позитивні наслідки для обдарованих студентів;
- обдаровані студенти намагаються обирати більш старших товаришів, оскільки їм більше підходить саме їхній рівень інтересів;
- техніка прискорення може використовуватись у будь-якому ВНЗ;
- обдаровані студенти раніше за інших студентів роблять вибір майбутньої професійної спеціалізації і продуктивніше працюють саме в цій галузі знань;
- з економічної точки зору прискорене навчання обдарованих студентів вигідне, бо коштує дешевше завдяки меншій кількості часу, проведеного ними у навчальному закладі;
- студенти, які навчаються прискорено, демонструють аналогічну або, навіть, кращу успішність, ніж їхні старші за віком однокурсники;
- обдарований студент, який залучений до прискореного навчання, оптимально завантажений;
- лише уміло організоване прискорене навчання позитивно позначиться на майбутніх успіхах обдарованого студента.

У європейських країнах розподіл студентів за потоками на більш-менш однорідні групи широко розповсюджений. Перевагами такої організації навчання є сприятливе навколишнє середовище і гнучке регулювання темпу навчання залежно від рівня здібностей групи. Серед недоліків виділимо проблему забезпеченості кваліфікованими науково-педагогічними працівниками для роботи з обдарованою студентською молоддю.

Прикладом вищезазначеної моделі організації навчального процесу можна вважати сети, які є досить поширеними у ВНЗ Великобританії та ряду інших країн. Дана форма організації навчання характеризується тим, що дозволяє студентам вивчати одну дисципліну у колективі однієї групи, а іншу дисципліну – в іншому колективі, що навчається з іншим темпом. Як стає зрозумілим, у сетах знаходяться студенти зі здібностями до вивчення певної дисципліни.

У світовій педагогічній практиці як одну з форм організації навчання обдарованої студентської молоді застосовують спеціальні ВНЗ з підвищеним рівнем викладання. Але останнім часом у такої форми стало набагато менше прихильників, через це її намагаються використовувати лише у випадках, коли інші форми навчання не можуть бути реалізованими. Головна причина відмови від цієї форми – ізоляція обдарованої студентської молоді від своїх ровесників, що має негативні наслідки для її соціально-емоційного розвитку.